

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

الف: زبان‌شناسی (۴ نمره)		
۱	الگوی هجایی واژه‌ی «آوا» را بنویسید.	۰/۵
۲	چرا تولید واحد زبانی زیر غیرممکن است؟ امین با دوستانش به نمایشگاه بین‌المللی کتاب رفتند.	۰/۵
۳	آیا می‌توان از طریق هم‌نشینی واژگان و روابط معنایی آن‌ها به معنی جمله‌ی «دهانش بوی شیر می‌دهد.» پی برد؟	۰/۲۵
۴	با استفاده از روش «ترکیب» از واژه‌ی «کوش» یک واژه‌ی جدید بسازید.	۰/۲۵
۵	در بیت زیر واژه‌ای بیابید که با ازدست‌دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید به دوران بعد منتقل شده- است؛ سپس معنای قدیم و جدید آن را بنویسید.	۰/۷۵
۶	«باغبانان ز خزان بی‌خبر می‌بینم آه از آن روز که بادت گل رعنا ببرد» منظور از نقش «حدیث نفس» در زبان چیست؟	۰/۵
۷	از موارد زیر، کدام انتقال اطلاع و کدام، ایجاد حس هم‌زمانی است؟ الف- خطاب به دوست: مسئولین مدرسه، دانش‌آموزان بر تو را به ساحل خزر می‌برند.	۰/۲۵
۸	ب- خطاب به دوست: می‌بینی چه زود بهار سپری شد! کدام یک از ابیات زیر شعر منظوم است؟ دلیل خود را بنویسید.	۰/۲۵
	الف- چه خوش روزی بود روز جدایی ب- منم چون شاخ تشنه در بهاران اگر با وی نباشد بی‌وفایی تویی هم‌چون هوای ابر و باران	۰/۷۵
ب: نگارش (۵ نمره)		
۹	زندگی‌نامه گونه‌ای از نوشته‌های است.	۰/۲۵
۱۰	خنده‌ی حاصل از طنز چگونه است؟	۰/۵
۱۱	در عبارت زیر، از کاربرد کدام واژه باید تا حد امکان پرهیز کرد؟ چه واژه‌ای را می‌توان معادل آن به کار برد؟ «جمعیت انبوه، ویران‌کننده‌ی محیط زیست می‌باشد.»	۰/۵
۱۲	چرا نباید در نوشته‌های خود از عبارت «از جای بشد» به جای «عصبانی شد» استفاده کرد؟	۰/۵
۱۳	هر یک از منابع زیر، جزو کدام یک از مراجع اصلی تحقیق به حساب می‌آید؟ الف- معجم‌الادبا ب- دانش‌نامه‌ی جهان اسلام	۰/۵
۱۴	به کمک آرایه‌ی «جان بخشی» جمله‌ی زیر را به یک جمله‌ی ادبی و هنری تبدیل کنید. «خورشید طلوع کرد.»	۰/۵
«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
سال سوم آموزش متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸			
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸				اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۱۵	«قول نامه» چه نوع نوشته‌ای است؟						۰/۵
۱۶	اسناد غیر تجاری در چه صورتی رسمی تلقی می‌شوند؟						۰/۷۵
۱۷	<p>ابیات زیر را بازگردانی کنید.</p> <p>زاغی از آن جا که فراغی گزید دید یکی عرصه به دامان کوه</p> <p>رخت خود از باغ به راغی کشید عرضه ده مخزن پنهان کوه</p>						۱
۱۸	<p>پ: دستور زبان (۸ نمره)</p> <p>با توجه به عبارت زیر، به هر یک از سؤالات داده شده پاسخ دهید.</p> <p>«اگر عبارتی ارزشمند از بزرگان علم و ادب دیدی، آن را در دفترت بنویس.»</p> <p>الف- در عبارت فوق چند تکواژ دیده می‌شود؟</p> <p>ب- هر یک از تکواژهای «ی» در «عبارتی» و «از» چه نوع تکواژی هستند؟ (نوع دقیق تکواژ مورد نظر است نه آزاد و وابسته بودن آن)</p>						۰/۲۵
۱۹	<p>چرا حذف نهاد جدا در جمله‌ی زیر امکان پذیر نیست؟</p> <p>«من دانش‌آموز باید به فکر آینده‌ی کشور خود باشم.»</p>						۰/۵ ۰/۲۵
۲۰	<p>با توجه به جمله‌ی «قطرات شبنم لبخندزنان بر روی برگ گل می‌نشستند.» به سؤالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف- فعل جمله را با حفظ شخص به «مضارع مستمر» تبدیل کنید.</p> <p>ب- فعل جمله (می‌نشستند) را گذرا کنید.</p>						۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۱	<p>پ- آیا می‌توان فعل جمله را به صورت مفرد به کار برد؟ چرا؟</p> <p>در جمله‌ی «حافظ از شاعران بزرگ جهان است.» متمم به جای کدام نقش آمده است؟</p>						۰/۵ ۰/۲۵
۲۲	<p>جمله‌ی «به امید دیدار» چه نوع جمله‌ی استثنایی است؟</p>						۰/۲۵
۲۳	<p>نمودار مناسب جمله‌ی زیر را رسم کنید و جمله را در نمودار قرار دهید.</p> <p>«هر صبح و شام به مظاهر لطف الهی می‌نگرم.»</p>						۱
۲۴	<p>با توجه به عبارت زیر، به هر یک از سؤالات داده شده پاسخ دهید.</p> <p>«دخترک یک بغل لاله‌ی سرخ را که تازه از دامنه‌ی دل‌انگیز سیلان چیده بود، به مادر داد.»</p> <p>الف- «ممیز» را بیابید و نمودار پیکانی آن را رسم کنید.</p> <p>ب- عبارت فوق چه نوع جمله‌ی مستقلی است؟</p> <p>پ- «چیده بود» از نظر ساخت چه نوع فعلی است؟</p> <p>ت- گونه‌ی مؤدبانه‌ی فعل «داد» را بنویسید. (درباره‌ی مخاطب)</p>						۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»							

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸		
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸	اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات	نمره	
۲۵	در عبارت: «نگاه هر انسان به هم‌نوع خود، نمود راز آمیز و مبهم از افکار پنهان اوست.» الف- «وابسته‌ی وابسته» را بیابید، نام آن را بنویسید؛ سپس نمودار پیکانی آن را رسم کنید. ب- کدام واژه دارای نقش تبعی است؟	۰/۷۵ ۰/۲۵	
۲۶	در جمله‌ی «رادمردان ایران زمین، دلاوری‌های بی‌مانندی در طول تاریخ از خود نشان داده‌اند.» الف- در واژه‌ی «رادمردان» تکیه روی کدام هجا قرار دارد؟ (آن هجا را بنویسید). ب- واژه‌ی مرکب «رادمرد» را در الگوی « + ← » قرار دهید.	۰/۲۵ ۰/۷۵	
۲۷	با وجود این که می‌دانیم واژه‌ی «دشوار» از دو جزء «دش + خوار» ساخته شده است، چرا اهل زبان، این واژه را ساده به‌شمار می‌آورند؟	۰/۵	
۲۸	واژه‌ی مرکب «خدانشناس» در حقیقت فشرده‌ی یک جمله‌ی جزئی با است.	۰/۵	
۲۹	برای الگوی «اسم + وند + بن ← صفت» یک مثال بنویسید.	۰/۲۵	
ت: املا و پیام‌ریم (۳ نمره)			
۳۰	در واژه‌ی «بهاران»، «ان» بر چه مفهومی دلالت می‌کند؟	۰/۲۵	
۳۱	دلیل جابه‌جایی اجزای کلام در عبارت «الهی، ترسانم از بدی خود» چیست؟	۰/۲۵	
۳۲	در واژه‌ی «نکته‌ای» صامت میانجی کدام است؟	۰/۲۵	
۳۳	در جمله‌ی زیر تلفظ کدام یک از واژگان داخل کمانک، تلفظ معیار است؟ توانایی فردوسی در سرودن (حماسه - حماسه) بر هیچ کس پوشیده نیست.	۰/۲۵	
۳۴	در جمله‌ی زیر یک واژه بیابید که در آن ابدال در مصوت به وجود آمده باشد. «من نمی‌دانم که چرا می‌گویند: اسب حیوان نجیبی است کبوتر زیباست ...» «سهراب سپهری»	۰/۲۵	
۳۵	جمله‌ی زیر را ویرایش کنید. «معلم با شنیدن پاسخ سنجیده‌ی دانش‌آموز به او احسن گفت.»	۰/۲۵	
۳۶	در عبارت زیر دو غلط املایی به‌کار رفته است؛ صحیح هر یک را بنویسید. «چون ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگزاردند و به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بچستم، مرا نیز از عهده‌ی لوازم ریاست بیرون باید آمد و مواجب صیادت را به ادا رسانید. و می‌ترسم که اگر از گشادن عقده‌های من آغاز کنی، ملول شوی و بعضی از ایشان دربند بمانند و چون من بسته باشم، احمال جانب من جایز نشمری.»	۰/۵	
۳۷	در گروه کلمات زیر املای چهار واژه غلط نوشته شده است؛ صحیح هر یک را بنویسید. مار غاشیه - نرخ تصاعدی - کلمه‌ی محمل - خلع سلاح - تأثیر‌گزار و تأثیرپذیر - سبز و نغز غلظت ابر - حوضه‌ی عرفان - مآخذ گونه‌گون - غالب تمثیل - خوالیگر دربار - عزل رئیس‌الوزرا	۱	
۲۰	جمع نمره	۲۰	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸		اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	
	نمره	
<p>با تشکر از دقت نظر مصححین محترم، راهنمای زیر جهت هماهنگی و سهولت در امر تصحیح به خدمت شما ارائه می گردد. به پاسخ های درست و مشابه دانش آموزان نمره تعلق می گیرد.</p>		
الف: زبان شناسی (۴ نمره)		
۱	صامت + مصوت (۰/۲۵) صامت + مصوت (۰/۲۵)	۰/۵
۲	زیرا خلاف قاعده ی نحوی است. (۰/۵)	۰/۵
۳	خبر (۰/۲۵)	۰/۲۵
۴	سخت گوش (۰/۲۵) یا هر واژه ی صحیح دیگر	۰/۲۵
۵	رعا (۰/۲۵) معنای قدیم: احمق (۰/۲۵) معنای جدید: خوش اندام (۰/۲۵) یا هر معنای صحیح دیگر	۰/۷۵
۶	منظور از حدیث نفس این است که ما به کمک آن، از خود و آن چه در درونمان می گذرد، سخن می گوئیم. (۰/۵)	۰/۵
۷	الف- انتقال اطلاع (۰/۲۵) ب- ایجاد حسن هم زبانی (۰/۲۵)	۰/۵
۸	ب - (۰/۲۵) زیرا شاعر علاوه بر ساخت وزن و قافیه، از ساخت های ادبی و صور خیال نیز بهره برده است. (۰/۵)	۰/۷۵
یا هر توضیح صحیح دیگر		
ب: نگارش (۵ نمره)		
۹	تشریحی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۰	خنده ی شادمانی نیست؛ خنده ی است تلخ و دردناک که شخص یا مطلب مورد انتقاد را سرزنش می کند و به او سرکوفت می زند. (۰/۵)	۰/۵
۱۱	می باشد (۰/۲۵) است (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	زیرا باید از ساخت های دستوری کهن پرهیز کرد. (۰/۵)	۰/۵
۱۳	الف- سرگذشت نامه ها (۰/۲۵) ب- دایرة المعارف ها (۰/۲۵)	۰/۵
۱۴	نظر همکاران در تصحیح این قسمت صائب است. (۰/۵)	۰/۵
۱۵	قول نامه نوشته ای است که امضا کنندگان آن، قول به انجام رساندن معامله ای را با سند رسمی به یکدیگر می- دهند. (۰/۵)	۰/۵
۱۶	مشروط به این که در ادارات ثبت اسناد و املاک یا در دفاتر اسناد رسمی یا توسط مأموران رسمی، در حدود صلاحیت آنان و مطابق مقررات قانونی تنظیم شده باشند، رسمی تلقی می شوند. (۰/۷۵) یا هر توضیح صحیح دیگر	۰/۷۵
۱۷	زاغی برای به دست آوردن آسایش از باغ به صحرایی رفت (۰/۵) دامن پر از گل و سبزه ی کوه را دید، که نشان از گنج نهفته در دل کوه داشت. (۰/۵) یا هر بازگردانی صحیح دیگر	۱
پ: دستور زبان (۸ نمره)		
۱۸	الف - ۲۳ (۰/۲۵) ب- ی: تصریفی (۰/۲۵) از: دستوری (۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۹	زیرا نهاد جدا همراه با وابسته آمده است. (۰/۲۵)	۰/۲۵
«ادامه در صفحه ی دوم»		

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)		رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳ / ۳ / ۱۳۸۸
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۸۸		اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۲۰	الف- دارند می نشینند (۰/۲۵) ب- می نشاندند (۰/۲۵) یا می نشاندند	۱
۲۱	پ- خیر (۰/۲۵) زیرا دارای جان بخشی است. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۲	مسند (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۳	یک جزئی بی فعل (۰/۲۵)	۱
	رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)	
۲۴	الف- بغل (۰/۲۵) یک بغل لاله رسم صحیح نمودار بیکانی (۰/۲۵)	۱/۲۵
۲۵	ب- مرکب (۰/۲۵) پ- ساده (۰/۲۵) ت- مرحمت کرد (۰/۲۵)	۱
	الف- هر (۰/۲۵) صفت مضاف الیه (۰/۲۵) نگاه هر انسان رسم صحیح نمودار بیکانی (۰/۲۵) ب- مبهم (۰/۲۵)	
۲۶	الف- دان (هجای آخر) (۰/۲۵) ب- صفت (۰/۲۵) + اسم (۰/۲۵) ← صفت (۰/۲۵)	۱
۲۷	زیرا اهل زبان، پیشینه ی باستانی زبان را در نظر نمی گیرند. (۰/۵)	۰/۵
۲۸	سه (۰/۲۵) مفعول (۰/۲۵)	۰/۵
۲۹	حقوق بگیر (۰/۲۵) یا خدانشناس، زبان نفهم و ...	۰/۲۵
ت: املا و بیاموزیم (۳ نمره)		
۳۰	زمان (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۱	تأثیر بیشتر کلام (۰/۲۵) یا بیشتر شدن شیوایی کلام	۰/۲۵
۳۲	همزه «ا» (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۳	جماسه (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۴	نمی دانم (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۵	معلم با شنیدن پاسخ سنجیده ی دانش آموز به او احسنت گفت. احسن ← احسنت (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۶	صیادت ← سیادت (۰/۲۵) احمال ← اهمال (۰/۲۵)	۰/۵
۳۷	کلمه ی مهم (۰/۲۵) تأثیرگذار (۰/۲۵) حوزه ی عرفان (۰/۲۵) قالب تمثیل (۰/۲۵)	۱
۲۰	از دقت نظر شما سپاس گزاریم»	جمع نمره